

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

864983_RegNr_I-4910-142/2013

<http://www.infolex.lt/tp/864983>

Administracinė byla Nr. I-4910-142/13
Proc. Nr. 3-61-3-02869-2013-4
Procesinio sprendimo kategorija 1.2; 1.3; 16.4; 74
(S)

SPRENDIMAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2013 m. lapkričio 27 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Halina Zaikauskaitė, dalyvaujant pareiškėjo atstovui advokato padėjėjui Virginijui Ražukui, atsakovo atstovui Gintarui Motuzui, viešame teismo posėdyje išnagrinėjusi administracinę bylą pagal pareiškėjo R. G. skundą dėl įsakymo panaikinimo atsakovui Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos,

n u s t a t ė:

Pareiškėjas R. G. (*toliau – pareiškėjas*) padavė teismui skundą, kuriame prašo pripažinti Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (*toliau – Departamentas, atsakovas*) direktoriaus 2013 m. birželio 26 d. įsakymą Nr. P-117 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo“ neteisėtu ir jį panaikinti.

Pareiškėjas nesutinka su įsakymu. Aiškina, kad nepažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (*toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas*) reikalavimų. Pagal Departamento 2013 m. birželio 18 d. tarnybinio patikrinimo išvadą Nr. TT-8 „Dėl Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus viršininko R. G. tarnybinės veiklos, susijusios su sutarčių rengimu ir jų kontrolės vykdymu“ (*toliau – Išvada*), atsakovas pareiškėjo veiksmus kvalifikavo kaip Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies nurodytų punktų reikalavimų nevykdymą, remdamasis tuo, kad 2012 m. gegužės 29 d. geodezinių darbų atlikimo sutartyje Nr. 63/2012/10, 2012 m. lapkričio 15 d. projektavimo darbų atlikimo sutartyje Nr. 137/2012/30, 2012 m. lapkričio 15 d. kadastrinių matavimų darbų atlikimo sutartyje Nr. 290g/2012/31, 2012 m. gruodžio 14 d. projektavimo darbų atlikimo sutartyje Nr. 159/2012/37, 2012 m. gruodžio 14 d. kadastrinių matavimų darbų atlikimo sutartyje Nr. 313g/2012/38 (*toliau – sutartys*) nebuvo aptartos Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktuose nurodytos sąlygos. Pareiškėjas nepagrįstai apkaltintas nurodytų normų pažeidimu, nes jis nebuvo atsakingas už sutartyse atsakovo pasigestų sąlygų formulavimą. Už tai buvo atsakingas Personalo skyriaus juriskonsultas. Šią savo išvadą pareiškėjas grindžia Kybartų pataisos namų direktoriaus 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 7-10/103 patvirtinto Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo (*toliau – Sutarčių rengimo, derinimo bei*

pasirašymo tvarkos aprašas) 12.1 punktu, 14.1 punktu, Kybartų pataisos namų direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 7-10/125 patvirtintų Kybartų pataisos namų viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklių (*toliau – Supaprastintų pirkimų taisyklės*) 81 punktu. Pažymi, kad darbų ir paslaugų, dėl kurių buvo sudarytos minėtos sutartys, pirkimą atliko įstaigos vadovo įsakymu paskirtas pirkimo organizatorius V. Š. Ši aplinkybė yra konstatuota ir 2013 m. birželio 18 d. tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. LT-8. Tai, kad įstaigos vadovas pirkimus pavedė organizuoti pirkimų organizatoriui, reiškia, kad pareiga užtikrinti, jog iki sutarties projekto pasirašymo yra atliktos visos būtinos viešųjų pirkimų procedūros, sutarties projekto sąlygos atitinka viešojo pirkimo sąlygas ir yra gauti visi sutarčiai sudaryti privalomi dokumentai, tenka pirkimus atlikusiam pirkimo organizatoriui V. Š.. Pirkimo dokumentus rengė pirkimo organizatorius V. Š. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 6 punkte nustatyta, kad sudarant sutartį negali būti keičiamos pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytos sąlygos. Pirkimo dokumentuose nebuvo nustatytos Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktuose aptartos sąlygos. Tai reiškia, kad sutartyse negalėjo būti įtvirtintos minėtos sąlygos. Tai, kad minėtose sutartyse nebuvo nustatytos Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktuose aptartos sąlygos, nulėmė ne pareiškėjo, o Personalo skyriaus juriskonsulto ir pirkimo organizatoriaus V. Š. veiksmai. Dėl šios priežasties pareiškėjas negalėjo būti apkaltintas Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktų reikalavimų nevykdymu. Pareiškėjas taip pat nesutinka, kad pažeidė Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punkto nuostatą. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punkte nustatyta, kad už sutarties galiojimo terminus, sutartinių įsipareigojimų vykdymą atsakingas pagal kompetenciją skyriaus, tarnybos viršininkas, o kontroliuoja Ūkio skyriaus viršininkas. Pagal šią normą pareiškėjas, būdamas Ūkio skyriaus viršininku, lyg ir būtų turėjęs pareigą kontroliuoti sutarties galiojimo terminus, tačiau Išvadoje buvo konstatuotas bendras sutarčių trūkumas – nebuvo nustatyti sutarčių galiojimo ir tiekėjo sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminai. Pareiškėjas nėra atsakingas už sutarčių atitiktį Civilinio kodekso nuostatomis, viešojo pirkimo sąlygoms. Nesant nustatytų sutarčių galiojimo ir tiekėjo sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminų, Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punkte įtvirtinta Ūkio skyriaus viršininko kontrolės funkcija vykdymo požiūriu tapo neįmanoma, nes neįmanoma kontroliuoti sutarčių galiojimo ir tiekėjo sutartinių įsipareigojimų vykdymo terminų, jeigu tokie terminai apskritai nėra nustatyti. Nepaisant to, pagal minėtas sutartis darbus turėjusi vykdyti UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ pareiškėjo iniciatyva išdavė perkančiajai organizacijai 2012 m. gruodžio 21 d. raštą Nr. SD-70 „Dėl sutarčių įvykdymo“, kuriuo įsipareigojo visus darbus pagal minėtas sutartis atlikti iki 2013 m. kovo 1 d. Be to, pareiškėjas minėtai bendrovei parengė ir išsiuntė 2013 m. balandžio 9 d. raštą Nr. 1-2/1562 ir 2013 m. balandžio 19 d. raštą Nr. 1-2/1783, kuriais buvo atkreiptas rangovo dėmesys į tai, kad jis nėra įvykdeš sutartinių įsipareigojimų, ir paprašyta jo pateikti paaiškinimus. Šios aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjas stengėsi ištaisyti sutarčių rengimo trūkumus, atsiradusius dėl kitų asmenų aplaidumo. Išvadoje yra nurodyta, jog UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ elgėsi sąžiningai ir sutartyse numatytus darbus vykdė intensyviai, neatsižvelgdama į tai, kad Kybartų pataisos namai neturėjo pagrindo reikalauti spartesnio įsipareigojimų vykdymo. Konstatavus, kad UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ sutartinius įsipareigojimus vykdė taip sparčiai, kaip tik galėjo, paneigiamas sutartinius įsipareigojimus vykdančio rangovo netinkamo kontroliavimo faktas ir tuo pačiu paneigiamas kaltinimas pareiškėjui, kad jis neva tai netinkamai kontroliavo sutartinių įsipareigojimų vykdymą. Pareiškėjas nesutinka, kad pažeidė Kybartų pataisos namų direktoriaus 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 7-10/111 patvirtintų Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus nuostatų (*toliau – Ūkio skyriaus nuostatai*) 5.5, 7.4, 7.5 ir 8 punktuose nustatytus uždavinius ir funkcijas. Ūkio skyriaus nuostatų 5.5 punkte įtvirtintas Ūkio skyriaus uždavinys – organizuoti tinkamą pastatų, statinių, inžinerinės bei kitos technikos eksploatavimą ir remontą. Pareiškėjas nedalyvavo pirkime darbų ir paslaugų, dėl kurių buvo sudarytos sutartys, o šį pirkimą atlikti buvo pavesta pirkimo organizatoriui V. Š. Laikant, kad Ūkio skyriaus nuostatų 5.5 punkte įtvirtintas Ūkio

skyriaus uždavinys apima jau sudarytų sutarčių vykdymo organizavimą, tai šis veiksmas buvo gerai organizuotas, kadangi Išvadoje Nr. TT-8 yra nurodyta, jog UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ elgėsi sąžiningai ir sutartyse nustatytus darbus vykdė intensyviai. Todėl nėra jokio pagrindo pareiškėją kaltinti, kad jis netinkamai vykdė Ūkio skyriaus nuostatų 5.5 punkte nustatytą uždavinį. Ūkio skyriaus nuostatų 7.4 punkte nustatyta Ūkio skyriaus teisė priimti pagal priklausomybę atliekamus darbus. Išvadoje nebuvo konstatuotos aplinkybės, kad pareiškėjas būtų nepriėmęs atliktų darbų. Tai reiškia, kad nėra pagrindo pareiškėjo veiksmų kvalifikuoti kaip Ūkio skyriaus nuostatų 7.4 punkto pažeidimą. Be to, Ūkio skyriaus nuostatų 7.4 punktas neturi imperatyvaus pobūdžio, o tik įtvirtina Ūkio skyriaus teisę priimti darbus. Tai patvirtina, kad pareiškėjo veiksmų, kaip neva tai neteisėtų, kvalifikavimas pagal Ūkio skyriaus nuostatų 7.4 punktą yra visiškai nepagrįstas. Ūkio skyriaus nuostatų 7.5 punkte nustatyta Ūkio skyriaus teisė pateikti pasiūlymus dėl pastatų, statinių bei patalpų remonto. Išvadoje nebuvo konstatuotos aplinkybės, kad pareiškėjas nebūtų pateikęs pasiūlymų dėl pastatų, statinių bei patalpų remonto, tai reiškia, kad nėra pagrindo kaltinti pareiškėją pažeidus Ūkio skyriaus nuostatų 7.5 punktą. Ūkio skyriaus nuostatų 8 punkte nustatyta, kad skyriaus darbuotojai atsako už šiuose nuostatuose numatytų uždavinių ir funkcijų bei kitų vadovybės tarnybinių užduočių vykdymą. Atsakovas neturėjo pagrindo pareiškėjo veiksmų kvalifikuoti kaip Ūkio skyriaus nuostatų 5.5, 7.4, 7.5 punktų pažeidimą, todėl nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjas pažeidė Ūkio skyriaus nuostatų 8 punkto reikalavimus. Pareiškėjas nepažeidė Kybartų pataisos namų direktoriaus 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 7-10/111 patvirtinto Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus viršininko pareigybės aprašymo (*toliau – Pareigybės aprašymas*) 12, 21, 39 ir 42 punktuose nustatytų funkcijų. Pareigybės aprašymo 12 punkte nustatyta Ūkio skyriaus viršininko funkcija planuoti ir kontroliuoti skyriaus veiklą. Iš Išvados galima suprasti, kad Ūkio skyriaus viršininko pareigybės aprašymo 12 punkto reikalavimų pažeidimas pasireiškė tuo, kad dėl nepakankamos Ūkio skyriaus inžinieriaus V. Š. kontrolės buvo sudarytos perkančiajai organizacijai nenaudingos sutartys. Tačiau Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 12.1 punkte nustatyta, kad sutarties projektą rengia ir vizuoja Personalo skyriaus juriskonsultas. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 14.1 punktas būtent Personalo skyriaus juriskonsultui nustato atsakomybę, kad sutartis neprieštarautų Civilinio kodekso nuostatomis, viešojo pirkimo sąlygoms. Jeigu atsakovas manė, kad sutarčių tekstas yra ydingas, tai atsakomybės už tai turėjo reikalauti iš Personalo skyriaus juriskonsulto, o ne iš Ūkio skyriaus darbuotojų, kadangi neigiamus padarinius (sutarčių ydingumą) ir Personalo skyriaus juriskonsulto veiksmus (neveikimą) sieja priežastinis ryšys. Personalo skyriaus juriskonsultas nėra pavaldus Ūkio skyriaus viršininkui ir dėl to Ūkio skyriaus viršininkas negali Personalo skyriaus juriskonsulto veiklos nei planuoti, nei kontroliuoti. Pareigybės aprašymo 21 punkte nustatyta Ūkio skyriaus viršininko funkcija organizuoti tinkamą pastatų, statinių, inžinerinės bei kitos technikos eksploatavimą ir remontą. Pareiškėjas nedalyvavo pirkime darbų ir paslaugų, dėl kurių buvo sudarytos sutartys, o šį pirkimą atlikti buvo pavesta pirkimo organizatoriui V. Š. Pareiškėjas gerai organizavo jau sudarytų sutarčių vykdymo organizavimą, tai patvirtina ir Išvada. Pareigybės aprašymo 39 punkte nustatyta Ūkio skyriaus viršininko funkcija priimti pagal priklausomybę atliekamus darbus. Išvadoje Nr. TT-8 nebuvo konstatuotos aplinkybės, kad pareiškėjas būtų nepriėmęs atliktų darbų, ir tai reiškia, kad nėra pagrindo pareiškėjo veiksmus kvalifikuoti kaip Pareigybės aprašymo 39 punkto pažeidimą. Pareigybės aprašymo 39 punkte nustatyta Ūkio skyriaus viršininko funkcija, atlikus viešųjų pirkimų procedūras, ruošti sutartis dėl materialinių vertybių įsigijimo bei darbų ir paslaugų pirkimo. Išvadoje Nr. TT-8 konstatuota, kad sutarčių rengimo ir vykdymo veikla turi būti vykdoma vadovaujantis Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašu. Tokia atsakovo pozicija laikytina pagrįsta. Tuo labiau, kad Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašas yra patvirtintas vėliau nei Pareigybės aprašymas. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašas teisinius santykius, susijusius su sutarčių rengimu ir derinimu, reglamentuoja kitaip nei yra nustatyta Pareigybės aprašyme. Sprendžiant, kuriomis taisyklėmis derėtų vadovautis, ar nustatytomis Pareigybės aprašyme, ar Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos apraše,

taikytina chronologijos taisyklė, pagal kurią esant normų konkurencijai, taikytina vėliau priimta teisės norma. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 12.1 punkte nustatyta, kad sutarties projektą rengia ir vizuoja Personalo skyriaus juriskonsultas. Tai reiškia, kad pareiškėjas neturėjo pareigos ruošti sutartis dėl darbų ir paslaugų pirkimo ir jo veiksmų kvalifikavimui Pareigybės aprašymo 39 punktas negalėjo būti taikomas. Dėl Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų etikos taisyklių, patvirtintų Departamento direktoriaus 2004 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 4/07-79 (*toliau – Etikos taisyklės*), 3.1 ir 3.4 ir 3.8 punktuose nustatytų principų pažeidimo paaiškina, kad iš Išvados galima suprasti, jog pareiškėjo veiksmų, kaip Etikos taisyklių 3.1 ir 3.4 ir 3.8 punktų pažeidimo, kvalifikavimo faktinį pagrindą sudaro tos pačios aplinkybės, kuriomis remiantis pareiškėjo veiksmai buvo vertinami kaip Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktų bei kitų nurodytų aktų reikalavimų pažeidimas. Toks vertinimas yra nepagrįstas, todėl tuo pačiu laikytinas nepagrįstu ir kaltinimas, kad pareiškėjas pažeidė Etikos taisyklių 3.1 ir 3.4 ir 3.8 punktuose įtvirtintus principus. Atsakovas neturėjo pagrindo pareiškėjo veiksmų kvalifikuoti kaip Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktų bei kitų aktų reikalavimų pažeidimo, tai reiškia, kad nėra pagrindo konstatuoti, kad pareiškėjas nevykdė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (*toliau – Valstybės tarnybos įstatymas*) 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos pareigos laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų. Atsakovas neturėjo pagrindo pareiškėjo veiksmų kvalifikuoti kaip Pareigybės aprašymo 12, 21, 39 ir 42 punktuose nustatytų funkcijų nevykdymo, tai reiškia, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog pareiškėjas nevykdė Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos pareigos tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku atlikti pavedamas užduotis. Atsakovas neturėjo pagrindo pareiškėjo veiksmų kvalifikuoti kaip Etikos taisyklių 3.1 ir 3.4 ir 3.8 punktuose nustatytų principų pažeidimo, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad pareiškėjas nevykdė Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytos pareigos laikytis Valstybės tarnybos įstatyme, kituose teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų veiklos etikos principų ir taisyklių, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, nepiktnaudžiauti tarnyba. Remdamasis tuo, kas išdėstyta, pareiškėjas daro išvadą, kad jis nepadarė neteisėtų veiksmų, tai reiškia, kad nebuvo būtino tarnybinio nusižengimo elemento, o nesant tarnybinio nusižengimo sudėties, atsakovas neturėjo pagrindo pareiškėjui taikyti tarnybinę atsakomybę. Pareiškėjo nuomone, įsakymas naikintinas ir dėl padarytų procedūrinių pažeidimų. Išvadoje nurodyta, kad pareiškėjo tarnybinė atsakomybė dėl sutarčių rengimo ir jų vykdymo kontrolės atsirado nuo 2009 m. birželio 17 d. Taip pat Išvadoje konstatuojami sutarčių trūkumai. Nuo visų šių sutarčių sudarymo momento iki ginčijamo įsakymo priėmimo yra praėję daugiau kaip šeši mėnesiai. Tai reiškia, kad net jeigu ir būtų nustatyta, kad būtent pareiškėjas yra kaltas dėl minėtų sutarčių trūkumų, tai vis tiek tarnybinė nuobauda negalėtų būti jam skirta dėl pasibaigusio Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatyto 6 mėnesių termino.

Teismo posėdyje pareiškėjas nedalyvavo. Pareiškėjo atstovas palaikė skundą ir prašė jį tenkinti. Papildomai paaiškino, kad Išvadoje pareiškėjas kaltinamas dėl įvykių, įvykusių daugiau kaip prieš 6 mėnesius iki nuobaudos paskyrimo. Išvada surašyta nenuosekliai, todėl nėra pakankamai aišku, kuo pareiškėjas yra kaltinamas. Išvadoje nustatyta, kad nuo 2012 m. lapkričio 15 d. sutarčių vykdymas buvo tinkamas. Todėl ir dėl sutarčių vykdymo netinkamos kontrolės pareiškėjas negali būti kaltinamas.

Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atsiliepime su skundu nesutinka ir prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 34–35).

Paaiškina, kad skundžiamas įsakymas yra motyvuotas ir teisiškai pagrįstas (įsakymas vertintinas kartu su Išvada), atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio reikalavimus. Departamento direktoriaus 2013 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. V-173 sudarytai komisijai atlikus tarnybinį tyrimą dėl Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus viršininko R. G. tarnybinės veiklos, susijusios su sutarčių rengimu ir jų kontrolės vykdymu, nustatyta, kad

pareiškėjas laikotarpiu nuo 2012 m. gegužės 29 d. iki 2013 m. birželio 14 d. pažeidinėjo teisės aktų reikalavimus ir netinkamai vykdė tarnybines funkcijas. Todėl skundžiamu įsakymu, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 24 straipsnio 2 dalies 3 punktu, Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977, 14.1 punktu ir atsižvelgdamas į Išvadą, kurioje išdėstytos pareiškėjo padaryto tarnybinio nusižengimo faktinės aplinkybės, argumentai bei motyvai dėl pareiškėjui paskirtos tarnybinės nuobaudos, direktorius pagrįstai ir teisėtai skyrė pareiškėjui tarnybinę nuobaudą – griežtą papeikimą.

Teismo posėdyje atsakovo atstovas palaikė atsiliepimą ir prašė skundo netenkinti. Papildomai paaiškino, kad į funkcijas, kurios nustatytos pareiškėjo pareigybės aprašyme ir Ūkio skyriaus nuostatuose, reikia žiūrėti plačiau. Už sutarčių parengimą atsako ne tik juristas, bet ir Ūkio skyriaus viršininkas. Pareiškėjo padarytas tarnybinis nusižengimas yra tęstinis, todėl pareiškėjas neteisingai skaičiuoja terminus. Pareiškėjas nekontroliavo sutarčių vykdymo, o tokia pareiga nustatyta skyriaus nuostatuose. Pažeidimo esmė – pareiškėjas nevykdė statybos darbų priežiūros ir kontrolės. Tas laikotarpis Išvadoje yra nurodytas. Be to, pareiškėjas buvo viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas, todėl jo atsakomybė yra dar didesnė. Ant sutarčių yra Ūkio skyriaus viršininko vizos, tai numatyta tokių sutarčių sudarymo tvarkoje. Juristas tų sutarčių nepasirašo.

Skundas tenkinamas.

Pareiškėjas ginčija Departamento direktoriaus 2013 m. birželio 26 d. įsakymą Nr. P-117 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo“, kurio 1 punkte pripažįstama, kad Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus viršininkas R. G. padarė tarnybinį nusižengimą, nes nesilaikė Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1, 4 ir 5 punktuose nustatytų reikalavimų, nevykdė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktų reikalavimų, pažeidė Etikos taisyklių 3.1, 3.4 ir 3.8 punktuose nustatytus principus, nevykdė Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punkto nuostatų, netinkamai vykdė Ūkio skyriaus nuostatų 5.5, 7.4, 7.5 ir 8 punktuose nustatytus uždavinius ir funkcijas bei Pareigybės aprašymo 12, 21, 39 ir 42 punktuose nustatytas funkcijas. Įsakymo 2 punktu pareiškėjui skirta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas.

Įsakyme nurodyta, kad jis priimamas atsižvelgiant į Išvadą. T. y. faktinės aplinkybės ir kitos aplinkybės, kurias būtina nustatyti pagal Valstybės tarnybos įstatymo 30, 30¹ straipsnių reikalavimus ir pagal Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977 patvirtintas Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklės (*toliau – Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklės*), yra nurodomos Išvadoje (b. l. 146–155).

Valstybės tarnybos įstatymo 28 straipsnyje nustatyta, kad valstybės tarnautojai už tarnybinius nusižengimus traukiami tarnybinėn atsakomybėn. Įstatymų leidėjas apibrėžė, kad tarnybinis nusižengimas yra valstybės tarnautojų pareigų neatlikimas arba netinkamas atlikimas dėl valstybės tarnautojo kaltės (2 straipsnio 12 dalis). Bendrosios valstybės tarnautojų pareigos įtvirtintos Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1–11 punktuose. Vykdydamas šiuo įstatymu nustatytas bendrąsias pareigas valstybės tarnautojas, be kita ko, privalo laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų (1 punktas), tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku atlikti pavedamas užduotis (4 punktas) ir kt. Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įstatymai gali nustatyti ir kitas valstybės tarnautojų pareigas. Viešojo administravimo atitinkamas sritis reglamentuojantys įstatymai nustato specialiąsias atitinkamose srityse dirbančių valstybės tarnautojų pareigas. Kiekvienai valstybės tarnybos pareigybei priskirtos funkcijos pagal suvienodintų pareigybių sąrašus detalizuojamos pareigybių aprašymuose, kuriuos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai turi parengti ir patvirtinti vadovaudamiesi Valstybės tarnybos įstatymo 8 straipsnio 7 dalimi bei Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2002 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 685 (galioja 2008 m. balandžio 24 d. nutarimo Nr. 356 redakcija), nuostatomis. Tai reiškia, kad skiriant valstybės tarnautojui nuobaudą, turi būti nustatoma jo kaltė ir nurodomas ne

tik abstraktus pareigybės aprašymo punktų nevykdymas, bet konkrečios faktinės aplinkybės, teisės aktų reikalavimų nevykdymas ir pan.

Nagrinėjamu atveju Išvadoje nėra aiškiai apibrėžta riba tarp sutarčių sudarymo ir jų vykdymo, tačiau pagal Išvados turinį tą ribą iš dalies galima nustatyti. Išvados I dalyje nurodyta, kad šios Išvados surašymas sietinas su Kybartų pataisos namų 2013 m. gegužės 8 d. tarnybinio tyrimo išvada „Dėl III statybos darbų etapo baigimo“ Nr. 1-8/1630, kurioje nustatyti įstaigos pastatų remonto III-jo etapo darbų atlikimo terminų pažeidimai ir Kybartų pataisos namų pareigūnų tarnybinės veiklos trūkumai. Tačiau nuobauda skiriama pagal Išvadą, todėl teismas nevertina, kokie pareigūnų padaryti pažeidimai nustatyti Kybartų pataisos namų išvadoje. Toliau iš Išvadoje esančio aprašymo matyti, kad III statybos darbų etapas prasidėjo tuo, kad Kybartų pataisos namams 2012 m. gruodžio mėnesį papildomai buvo skirtas 24 000 Lt finansavimas, o Kybartų pataisos namai, gavę šį finansavimą, sudarė 5 sutartis: 2012 m. gegužės 29 d. geodezinių darbų atlikimo sutartį Nr. 63/2012/10, 2012 m. lapkričio 15 d. projektavimo darbų atlikimo sutartį Nr. 137/2012/30, 2012 m. lapkričio 15 d. kadastrinių matavimų darbų atlikimo sutartį Nr. 290g/2012/31, 2012 m. gruodžio 14 d. projektavimo darbų atlikimo sutartį Nr. 159/2012/37 ir 2012 m. gruodžio 14 d. kadastrinių matavimų darbų atlikimo sutartį Nr. 313g/2012/38. Išvadoje aiškiai nurodyta (Išvados 9 lapas, pajuodinta), kad R. G. tarnybinė atsakomybė dėl sutarčių rengimo ir jų vykdymo kontrolės atsirado nuo 2009 m. birželio 17 d. Toliau toje pačioje pastraipoje yra paaiškinama, kad pareiškėjo tarnybinis nusižengimas yra tęstinis, nes jis faktiškai vyko nuo 2012 m. gegužės 29 d. (pirmosios sutarties sudarymo diena) iki tarnybinio nusižengimo tyrimo pabaigos.

Teismas su tokia nuostata nesutinka. Minėtų 5-ių sutarčių sudarymas vertintinas kaip atskiras faktas ir įvykis, nes sutartims sudaryti buvo reikalingas tam tikras procesas, tai sutartys, kurioms sudaryti taikytas Viešųjų pirkimų įstatymas, šis procesas turėjo pradžią ir pabaigą – sutarčių pasirašymu šis procesas buvo užbaigtas. Tuomet prasidėjo visai kitas etapas – šių sutarčių vykdymo kontrolė.

Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnis reglamentuoja pirkimo sutarties sudarymą, 6 dalyje nustatyta, kas turi būti nurodoma pirkimo sutartyje. Minėtos 5 sutartys sudarytos 2012 m. gegužės 29 d.–2012 m. gruodžio 14 d. laikotarpiu (b. l. 39–49). Jas pasirašė įstaigos vadovas ir UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ direktorė, sutartis vizavo Ūkio skyriaus viršininkas R. G. ir kt. Sutarčių pasirašymo momentu R. G. tarnybinis nusižengimas, kuris aprašytas Išvadoje kaip Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio nuostatų pažeidimas, pasibaigė. Negali būti tęstiniu laikomas nusižengimas, kai po nurodytų konkrečių veiksmų daromi kiti veiksmai, kuriais jau nėra pažeidžiamos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos. Nuobauda pareiškėjui paskirta 2013 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. P-117, t. y. praėjus daugiau kaip 6 mėnesiams nuo paskutinių sutarčių pasirašymo (o pareiškėjo atlikto vizavimo) datos. Kybartų pataisos namų 2013 m. gegužės 8 d. tarnybinio tyrimo išvadoje „Dėl III statybos darbų etapo baigimo“ yra analizuojamos tik minėtų sutarčių vykdymo aplinkybės, nustatyti neatlikti darbai, daromos išvados, kad pareiškėjas netinkamai koordinavo ir kontroliavo sutarčių vykdymą, tačiau nebuvo atliekamas tyrimas dėl pačių sutarčių ydingumo. Todėl šiuo atveju taikytinos Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies nuostatos, nustatančios nuobaudos skyrimo terminus. Tarnybinių nuobaudų skyrimą nustato Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnis. Šio straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad negalima skirti tarnybinės nuobaudos, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, taip pat kai atliekamas tarnybinis ar kitas kompetentingos institucijos patikrinimas. Šiais atvejais tarnybinė nuobauda turi būti skiriama ne vėliau kaip per trejus metus nuo nusižengimo padarymo dienos. Taigi Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatytas bendrasis 6 mėnesių tarnybinės nuobaudos skyrimo terminas skaičiuojamas nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos, o jo praleidimas paskirtą nuobaudą savaime daro negaliojančia. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (*toliau – LVAT*) 2006 m. liepos 3 d. pasitarime aprobuotame „Administracinių bylų dėl tarnybinių ginčų nagrinėjimo

teismuose praktikos apibendrinime" išaiškinta, kad, neįrodžius, jog tarnybinis nusižengimas nustatytas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba tarnybinių ar kitą kompetentingos institucijos patikrinimą, tai yra pakankamas pagrindas 6 mėnesių terminą skaičiuoti nuo nusižengimo padarymo dienos, o padarius išvadą, jog šis terminas praleistas – paskirtą nuobaudą panaikinti (LVAT biuletenis „Administracinių teismų praktika“ Nr. 9. Vilnius, 2006, p. 326).

Byloje nėra nustatyta nei vienos iš Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatytos išimtinės aplinkybės, kai tarnybinė nuobauda skiriama ne vėliau kaip per trejus metus nuo nusižengimo padarymo dienos. Tas faktas, kad Kybartų pataisos namai surašė 2013 m. gegužės 8 d. tarnybinio tyrimo išvadą, negali būti prilyginamas tarnybiniam ar kitam kompetentingos institucijos patikrinimui kaltinant pareiškėją Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimu, pasireiškusių ydingų pirkimo sutarčių sudarymu, kadangi šiame dokumente kalbama tik apie netinkamą sutarčių vykdymą. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies prasmę, tik kompetentingos institucijos išvada, surašyta atlikus tarnybinių patikrinimą, gali būti pagrindas skirti tarnybinę nuobaudą nuo nusižengimo padarymo praėjus 3 metams. Teismas, aiškindamas Valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies nuostatas, vadovaujasi LVAT 2011 m. liepos 25 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-2662/2011, 2012 m. birželio 22 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁵²⁰-2373/2012 (Teismų įstatymo 33 straipsnio 4 dalis). Todėl šiuo atveju skiriant tarnybinę nuobaudą turėjo būti laikomasi įstatyminės nuostatos, kad tarnybinė nuobauda negali būti skiriama, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai. Kadangi šis terminas akivaizdžiai pažeistas, tarnybinė nuobauda pareiškėjui už Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 5, 6, 7, 8 ir 9 punktų pažeidimus ir dėl to padarytus vidinių administracinių aktų bei Etikos taisyklių pažeidimus paskirta neteisėtai ir tai yra pakankamas bei savarankiškas pagrindas panaikinti paskirtą tarnybinę nuobaudą.

Tačiau Departamentas laikė padarytą nusižengimą tęstiniu, įtraukė į nusižengimo sudėtį ir sutarčių sudarymo ydingumus ir vėliau padarytus veiksmus – neteisėną sutarčių vykdymo koordinavimą ir kontrolę. Todėl iš dalies vertintinas ir pareiškėjo vaidmuo sudarant sutartis, nors pagal administracinių teismų praktiką, kai nustatoma, jog nuobauda paskirta praleidus naikinamąjį terminą, pažeidimo sudėties nagrinėti nereikia (pvz. LVAT 2011 m. liepos 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-2662/2011).

Nustatyta, kad Kybartų pataisos namų direktoriaus 2009 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. 7-10/209 „Dėl Kybartų pataisos namų mažos vertės pirkimų pirkimo organizatoriaus skyrimo ir įgaliojimų jam suteikimo“ (b. l. 26), vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 3 dalimi, mažos vertės pirkimų organizatoriumi paskirtas Ūkio skyriaus inžinierius V. Š. Kybartų pataisos namų direktoriaus 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 7-10/103 „Dėl sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos“ patvirtintas Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašas. Nurodyto įsakymo 3 punktu direktorius pavedė Ūkio skyriaus viršininkui R. G. kontroliuoti šio įsakymo vykdymą, tai reiškia, kad pareiškėjas turėjo kontroliuoti ir jam pavaldaus pirkimų organizatoriaus veiklą, o šiam atsisakius teikti informaciją, galėjo kelti klausimą dėl atsakomybės. Ir pareiškėjas, ir mažųjų pirkimų organizatorius V. Š. buvo pasirašytinai supažindinti su Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašu (b. l. 69). Pagal Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 12 punktą, sutarčių projektai derinami ir vizuojami tokia tvarka: sutarties projekto rengėjas, Personalo skyriaus juriskonsultas, sutarties projektą vizuoja ir teikia jį derinti su Viešųjų pirkimų komisijos pirmininku, Ūkio skyriaus viršininku, Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininku ir kitų skyrių, tarnybų viršininkais pagal jų kompetenciją. Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punkte nustatyta, kad už sutarties galiojimo terminus, sutartinių įsipareigojimų vykdymą atsakingas pagal kompetenciją skyriaus, tarnybos viršininkas, o kontroliuoja Ūkio skyriaus viršininkas (b. l. 68–72). Atitinkamai nėra pagrindo išvadai, kad minėtos Sutarčių rengimo, derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo nuostatos prieštarautų Ūkio skyriaus nuostatams, kurie patvirtinti 2006 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 7-10/50 (b. l. 73–74), Ūkio skyriaus

viršininko pareigybės aprašymui, patvirtintam direktoriaus 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 7-10/111. Pagal Ūkio skyriaus nuostatų 5.5 punktą, Ūkio skyrius organizuoja tinkamą pastatų, statinių ir kt. eksploatavimą ir remontą, pagal 6.9 punktą, organizuoja viešuosius pirkimus, pagal 13 punktą, skyriaus viršininkas organizuoja, planuoja ir kontroliuoja skyriaus veiklą, dalį funkcijų paveda skyriaus pareigūnams bei darbuotojams. Pagal Pareigybės aprašymą (12 punktas), viršininkas privalo kontroliuoti skyriaus veiklą. Todėl pareiškėjo argumentai, jog jis visiškai buvo nušalintas nuo mažųjų pirkimų procedūros, o dėl to negali būti keliamas klausimas ir dėl jo atsakomybės už vėlesnį šių sutarčių vykdymą, yra nepagrįsti. Minėta, kad pareiškėjas 5 sutartis vizavo, reiškia jų turiniui pritarė, vizuodamas tas sutartis turėjo žinoti, kad jų vykdymo kontrolė yra Ūkio skyriaus viršininko pareiga. Todėl sprendžiant, ar pagrįstai pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda ir už minėtų 5-ių sutarčių netinkamą vykdymo kontrolę, būtina nustatyti, už kokius būtent pažeidimus koordinuojant ir kontroliuojant šių sutarčių vykdymą paskirta nuobauda. Tie tarnybiniai nusižengimai turi būti aiškiai identifikuoti Išvadoje. Išvados II dalyje išvardinamos įvykio aplinkybės. Kaip jau nurodyta, sutarčių sudarymo trūkumai negali būti laikomi pareiškėjo padarytais nusižengimais, už kuriuos gali būti skiriama tarnybinė nuobauda, teismas dėl to nevertina, ar nusižengimas (netinkamos sutarties vizavimas) buvo padarytas. Sutartys Išvadoje yra pateikiamos sunumeruotos, todėl ir teismas išvardina tas sutartis tokiu pačiu būdu. Išvadoje nurodyta, kad pagal 1-ą sutartį 2012 m. rugpjūčio 2 d. pasirašytas atliktų darbų aktas Nr. 63/2012, įstaiga už darbą sumokėjo; pagal 2-ą sutartį 2012 m. lapkričio 28 d. pasirašytas vykdomų darbų aktas Nr. 137/2012-1, kuriame nurodyta, kad atlikta dalis darbų, už juos sumokėta; pagal 3-ią sutartį 2012 m. lapkričio 28 d. pasirašytas vykdomų kadastrinių matavimų aktas Nr. 290g/2012-01, atlikta dalis darbų, apmokėta; pagal 4-ą sutartį darbų priėmimo akto nėra, darbai neatlikti, vykdytojui 2012 m. gruodžio 21 d. sumokėta; pagal 5-ą sutartį darbai neatlikti, jų priėmimo akto nėra, įstaiga 2012 m. gruodžio 21 d. sumokėjo. Išvadoje, kiek tai susiję su sutarčių vykdymo kontrole (ne su jų sudarymu), nurodyta, kad pas įstaigos vadovą vykdavo pasitarimai dėl 5-ių sutarčių vykdymo. Išvadoje, kaip jau buvo minėta, nurodyta, kad įstaigos viršininkas inicijavo Kybartų pataisos namų tarnybinių patikrinimą būtent dėl darbų pagal sutartis vilkinimo. Iš Išvadoje esančio aprašymo galima nustatyti tik vieną konkrečią faktinę aplinkybę – pasitarimų metu įstaigos vadovas nuolat nurodydavo pareiškėjui paspartinti III-jo etapo statybos užbaigimo darbus, o R. G. nuo 2012 m. gegužės 29 d. iki 2012 m. lapkričio 15 d. reikiamų veiksmų nevykdė ir pasitarimų metu apgaulingai teigė, kad numatyti darbai yra atliekami, o iš pasitarimų protokolų matyti, kad R. G. buvo pavedama atlikti tam tikrus darbus. Šis aprašymas vertintinas kaip netinkamas pažeidimo padarymo laiko aprašymas (nurodyti pažeidimo padarymo laiką reikalauja Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių 13 punktas), nes jeigu pažeidimo padarymas baigėsi 2012 m. lapkričio 15 d., tai nuobaudos skyrimo terminai taip pat yra pasibaigę. Tačiau Išvadoje minimi ir 2013 m. pareiškėjo atlikti veiksmai, todėl Išvada yra iš dalies prieštaringa. Kadangi Išvadoje nėra jokių konkrečių duomenų, kaip ir kokių procesų nekontroliavo pareiškėjas, kokios buvo to neveikimo pasekmės, teismas analizuoja Išvadoje paminėtus pasitarimų protokolus. Nurodžius Išvadoje tik faktinę aplinkybę apie pasitarimus pas įstaigos vadovą, iš karto pereinama prie kvalifikavimo – nurodoma, kokius vidinius ir norminius teisės aktus pažeidė pareiškėjas, t. y. daugiau jokių netinkamo pareigų vykdymo faktinių aplinkybių Išvadoje nėra, nes nėra nurodyta, kas kaltas dėl to, kad iš dalies darbai nepriduoti, kaip pasireiškia to pareigūno kaltė ir pan.

Teismui pateikti Kybartų pataisos namų pasitarimų pas įstaigos vadovą protokolai nuo 2012 m. birželio 18 d. iki 2012 m. lapkričio 12 d. (b. l. 58–65). Iš šių protokolų matyti, kad 2012 m. birželio 18 d. 4-uoju klausimu įstaigos vadovas nurodė, jog reikia užbaigti tvarkyti įstaigos rekonstrukcijos III etapo (kas yra III etapas, nurodyta Išvadoje, nors nenurodytas jo pabaigos terminas ir kas tokį terminą lemia) dokumentus. R. G. informavo, kad dokumentai tvarkomi, laukiama topo nuotraukos, jis ir paskirtas atsakingu už vykdymą. Išvadoje II dalyje kalbant apie 2012 m. gegužės 29 d. sutartį nurodyta, kad 2012 m. rugpjūčio 2 d. pasirašytas atliktų darbų aktas Nr. 63/2012, topografinė nuotrauka atlikta. Tai reiškia, kad pareiškėjas pavedimą įvykdė.

2012 m. rugsėjo 17 d. pasitarimo pas įstaigos direktorių protokole Nr. 1-8/-2349 (b. l. 60–61) nurodyta (trečiuoju klausimu), kad įstaigos vadovas kalbėjo, jog reikia užbaigti tvarkyti įstaigos rekonstrukcijos III etapo pridavimo dokumentus, atsakingu už vykdymą paskirtas R. G., įvykdymo data – kuo greičiau. Išvadoje nurodyta, kad pagal 3-ią sutartį darbai atlikti tik iš dalies, pagal 4-tą ir 5-tą sutartis darbai neatlikti, nors rangovui sumokėta. Ar pareiškėjas pasitarime jam duoto pavedimo neįvykdė, Išvadoje nebuvo analizuojama, taip pat neanalizuojamos priežastys, pareiškėjo kaltė neįvykdžius pavedimo, pinigų sumokėjimo teisinis pagrindas (jeigu sumokėta, tai gal darbai padaryti) ir kitos aplinkybės, kurios be abejonės leistų teigti, kad už darbų neįvykdymą atsakingas pareiškėjas.

2012 m. rugsėjo 24 d. pasitarimo pas įstaigos direktorių protokole Nr. 1-8/2411 nurodyta (b. l. 62–63), kad pakartotinai svarstyta dėl įstaigos rekonstrukcijos III etapo pridavimo dokumentų užbaigimo (1-uoju klausimu), R. G. informavo, kad dokumentai tvarkomi ir iki lapkričio mėnesio III etapo pridavimo dokumentai bus parengti. Atsakingu už vykdymą paskirtas R. G., įvykdymo data – iki 2012 m. lapkričio mėnesio pradžios. Išvadoje nurodyta, kad 3-ioje sutartyje darbai atlikti tik iš dalies, dėl 4-os ir 5-os sutarčių nėra darbų atlikimo aktų, pinigai sumokėti. Išvadoje nėra analizuojama, kurioje dalyje ir kokio pobūdžio dėl dalinio sutarties įvykdymo, dėl darbų priėmimo aktų nebuvimo, dėl pinigų sumokėjimo nesant darbų priėmimo akto yra pareiškėjo kaltė, kokių veiksmų ir dėl ko jis neatliko.

2012 m. lapkričio 12 d. pasitarimo pas įstaigos vadovą protokole Nr. 1-8/-2700 3-uoju klausimu nurodyta, kad pakartotinai kalbėta dėl įstaigos rekonstrukcijos III etapo statybos užbaigimo dokumentų sutvarkymo. Šiuo klausimu nurodyta taip: gauti pinigai I-me ketvirtyje, bet dar nepasirašyta sutartis su jokia firma dėl projektavimo ir statybos inventorizavimo iki registracijos ir statybos užbaigimo dokumentų sutvarkymo. R. G. kalbėjo, kad tai labai sudėtinga, darė ką galėjo, tačiau nepavyko rasti firmos, kuri atliktų šiuos darbus. Direktorius informavo, kad tokią firmą rado. Atsakingu už vykdymą paskirtas R. G., terminas – kuo greičiau (užbaigti III etapo statybos užbaigimo dokumentų sutvarkymą). Minėta, kad Išvados surašymo dieną šitie III etapo darbai nebuvo užbaigti, nors ir nėra duomenų, kokia to III etapo pabaigos data ir kas ją nustatė. Tačiau iš šio pasitarimo protokolo matyti, kad darbų užbaigimui įforminti įstaigai reikia dar rasti firmą, su ja pasirašyti sutartį dėl projektavimo ir statybų inventorizavimo. Išvadoje nėra atskleista, ar 2012 m. lapkričio 15 d. 2-a, 3-ia sutartys, 2012 m. gruodžio 14 d. 5-ta sutartis ir buvo skirtos įgyvendinti 2012 m. lapkričio 12 d. pasitarime duotus nurodymus pareiškėjui, ar jos yra kitokio pobūdžio sutartys, neatskleista, kaip tų trijų sutarčių vykdymą turėjo kontroliuoti pareiškėjas, kuo pasireiškė jo neveikimas, kaltė, kaip jis neįvykdė tame pasitarime duoto nurodymo.

Išvadoje nurodoma, kad R. G. parengė ir išsiuntė UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ du raštus: 2013 m. balandžio 9 d. raštą Nr. 1-2/1562 ir 2013 m. balandžio 19 d. raštą Nr. 1-2/1783, kuriuose prašė paaiškinti, kodėl vykdytojas neatliko darbų pagal sutartyse sutartą laiką. Išvadoje konstatuojama, kad R. G. elgėsi nesąžiningai, nes sutartyse įsipareigojimų vykdymo terminai nenustatyti. Pareiškėjas taip pat remiasi šiais jo parengtais raštais ir aiškina, kad UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ tinkamai reagavo į šiuos raštus, tą patį nurodo Išvadoje ir Departamentas. Iš esmės UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ 2013 m. gegužės 16 d. raštu Nr. SD-14 (b. l. 51) paaiškino, dėl kokių priežasčių neatliekami sutartyse numatyti darbai, ir niekur savo atsakymo negrindžia tuo, kad sutartyse nenustatyti darbų atlikimo terminai, o nurodo visai kitas darbų greito neužbaigimo priežastis. Išvadoje niekur nėra pasakyta, kad pareiškėjas kaltinamas tuo, kad negautas, o vėliau gautas pavėluotai Vilkaviškio r. savivaldybės rašytinis pritarimas, iš Nacionalinės žemės tarnybos Vilkaviškio rajono žemėtvarkos skyriaus negautas sutikimas statyti ir rekonstruoti statinius valstybinėje žemėje (tą UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ nurodė kaip objektyvias kliūtis). UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ rašte nurodoma, kad UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ visus darbus yra atlikęs. Todėl Išvadoje esantis nurodymas, kad pareiškėjas nesąžiningai kreipėsi į UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“, yra nepagrįstas.

Išvados IV dalyje jau apibendrintai rašoma, kad išanalizavus Kybartų pataisos namų III statybos darbų užbaigimo ir dokumentacijos sutvarkymo terminų užtęsimo priežastis, nustatyta, kad šiuos trūkumus nulėmė toliau vardinamų teisės aktų pažeidimai. Tačiau Išvadoje neanalizuotas III etapo statybos darbų dokumentacijos ryšys su Ūkio skyriaus viršininko veiksmais. Išvadoje aprašyta, kokie darbai priskirtini tam III-iajam darbų etapui, kokius veiksmus atliko buvęs įstaigos vadovas, tačiau nėra nurodyta, kas ir kokių būdu būtų nustatęs to III etapo terminus. Nurodoma apie negautus statybą leidžiančius dokumentus ir pan., tačiau nenurodyta, kokią ryšį su tuo turi pareiškėjas, nors visa Išvada, sprendžiant iš jos pavadinimo, skirta pareiškėjo veiklai tirti. Konstatuojamoje Išvados dalyje aiškiai pasakyta, kad Statybos įstatymo 23 straipsnio nuostatų pažeidimus padarė buvęs įstaigos direktorius, o tai ir buvo pažeidimai, susiję su statybas leidžiančių dokumentų netinkamu tvarkymu, tą UAB „Vilkaviškio architektūros biuras“ nurodė kaip trukdžius skubiai įvykdyti sutartis.

Vertindamas nuobaudos paskyrimo teisėtumą teismas atsižvelgia į Valstybės tarnybos įstatymo 30 ir 30¹ straipsnių nuostatas, į 2002 m. birželio 25 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 977 nuostatas. Visų pirma, pagal VTĮ 30¹ straipsnio nuostatas, turi būti nustatomos atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės, tai suponuoja pareigą nustatyti ir tarnybinį nusižengimą padariusio asmens kaltę. Išvadoje nurodoma dalis sunkinančių aplinkybių (per metus padarytas antras tarnybinis nusižengimas), tačiau neatskleidus, kokiais konkrečiais veiksmais (neveikimu) padaryti nurodytų teisės aktų pažeidimai, nemotyvuota yra išvada, kad pareigūnas šiurkščiai nusižengė valstybės tarnautojo pareigoms ir etikos principams. Minėtu Vyriausybės nutarimu patvirtintų Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių 13 punkte nustatyta, kad jeigu motyvuotoje išvadoje teigiama, kad valstybės tarnautojas padarė tarnybinį nusižengimą, šis nusižengimas turi būti kvalifikuojamas (nurodomas atitinkamas Valstybės tarnybos įstatymo straipsnis, jo dalis ir punktas), nurodoma jo padarymo diena, jeigu ją įmanoma nustatyti, įvykdymo aplinkybės, ar jis padarytas tyčia, dėl neatsargumo ar aplaidumo, jo padariniai, tarnybinę atsakomybę lengvinančios, sunkinančios aplinkybės ir siūloma konkreti tarnybinė nuobauda. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo atskiri veiksmai (neveikimas) nėra konkretizuoti, nenurodytos tų veiksmų (neveikimo) konkrečios aplinkybės, nenurodyta kaltės forma. T. y. nenurodyta, kokių iš 5 sutarčių vykdymo nekontroliavo pareiškėjas (nes 1-a sutartis įvykdyta), nenurodyta, kokius veiksmus jis turėjo atlikti, bet neatliko, nenurodyta, kokiais terminais jis privalėjo tuos veiksmus atlikti, neanalizuotos priežastys, dėl kurių pareiškėjas neįvykdė pasitarimuose pas įstaigos viršininką gautų nurodymų. Dėl dalies kaltinimų (Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio pažeidimai) nuobauda negali būti taikoma dėl 6 mėnesių termino pasibaigimo.

Lietuvos vyriausiojo teismo praktikoje ne kartą akcentuota, kad tarnybinė nuobauda valstybės tarnautojui gali būti skiriama tik nustatčius konkrečias valstybės tarnautojo veikas (veiksmus ar neveikimą), kuriomis buvo pažeisti teisės aktai, reglamentuojantys jo pareigas (žr. *LVAT nutartis: 2011 m. gruodžio 29 d. Nr. A⁶²-3777/2011, 2011 m. gruodžio 12 d. Nr. A⁶²-3753/2012, 2012 m. gegužės 21 d. Nr. A⁵²⁰-2309/2012 ir kt.*). Ginčo nagrinėjimo stadijoje pareikšto kaltinimo dėl tarnybinio nusižengimo ribos negali būti plečiamos, valstybės tarnautojui negalima pareikšti daugiau kaltinimų negu nustatyta atliekant tarnybinio nusižengimo tyrimą ir skiriant tarnybinę nuobaudą (žr. *LVAT nutartis: 2011 m. rugsėjo 30 d. Nr. A¹⁴⁶-3235/2011, 2010 m. gegužės 24 d. Nr. A¹⁴⁶-700/2010, 2011 m. gruodžio 29 d. Nr. A⁶²-3777/2011 ir kt.*). T. y. teismas negali nustatinėti, kokių konkrečių vadovybės nurodymų ar kokių savo pareigų nevykdė pareiškėjas, o gali tik vertinti, ar pagrįstai Išvadoje konstatuojami nusižengimų padarymai. Nagrinėjamu atveju Išvadoje pareiškėjo veikos buvo kvalifikuotos pagal Pareigybės aprašymo atitinkamus punktus, Ūkio skyriaus nuostatų atitinkamus punktus, Sutarčių rengimo derinimo bei pasirašymo tvarkos aprašo 19 punktą ir kaip Valstybės tarnybos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1, 4, 5 punktuose nustatytų pareigų nevykdymas (bendrosios pareigos vykdyti įstatymus, tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, pareiga laikytis etikos principų), tačiau nebuvo atliktas pareiškėjo veikų tyrimas ir vertinimas pagal atitinkamų įstatymų nuostatų pažeidimus (Statybos įstatymą ir su

jo įgyvendinimu susijusius poįstatyminius teisės aktus ar kt.). Pareiškėjo Pareigybės aprašymo 21, 39 punktų pažeidimo buvimas ar nebuvimas galėjo būti konstatuotas tik pateikus pareiškėjo veikų vertinimą pagal konkrečias atitinkamų specialiųjų teisės aktų normas – pagal statybą bei remontą reglamentuojančių specialiųjų teisės aktų nuostatas arba nurodant konkrečius veiksmus, kurių jis neatliko, kontroliuodamas Išvadoje aprašytą 5 sutarčių vykdymą. Išvadoje nėra ir faktinių aplinkybių aprašymo, konkrečių pareiškėjui vadovybės duotų užduočių, kurių jis laiku neįvykdė aprašymo, tik nurodyti pasitarimų protokolai, iš kurių matyti, kad pareiškėjui buvo duodamos užduotys, tačiau nėra pateikiami faktiniai duomenys, dėl šių nurodymų nevykdymo, o dėl to nėra ir aprašymo, kaip pareiškėjas nevykdė pareigybės aprašymo nurodytų punktų. Taip pat nėra faktinių aplinkybių aprašymo dėl 12 punkto nuostatų pažeidimo, o dėl 42 punkto galimo pažeidimo jau praėjo nuobaudos skyrimo terminas. Dėl minėtų priežasčių kaltinimai pareiškėjui dėl Pareigybės aprašymo 12, 21, 39 ir 42 punktų pažeidimo negali būti laikomi pagrįstais, todėl turi būti panaikinti. Taip pat ir Ūkio skyriaus nuostatų 5.5, 7.4, 7.5 ir 8 punktuose nustatytų uždavinių ir funkcijų nevykdymas nėra konkrečiai kvalifikuotas ir pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis: kaip pasireiškė netinkamas pastatų, statinių, inžinierinės technikos ir kitos technikos eksploatavimas ir remontas, kokius darbus pagal priklausomybę turėjo priimti Ūkio skyrius, kokių pasiūlymų dėl pastatų, statinių ir patalpų remonto neteikė pareiškėjas ar jo vadovaujamas skyrius. Todėl ir šie kaltinimai naikintini. Etikos reikalavimų pažeidimas yra išvestinis, todėl jis taip pat nepagrįstas. Valstybės tarnautojas negali būti traukiamas tarnybinėn atsakomybėn už veikas, kurios nebuvo ištirtos ir nustatytos Tarnybinių nuobaudų skyrimo taisyklių nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad skundžiamas Departamento direktoriaus 2013 m. birželio 26 d. įsakymas Nr. P-117 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo“ yra neteisėtas, kadangi jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 89 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Todėl skundžiamas įsakymas naikintinas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 85–87 straipsniais, 88 straipsnio 2 punktu, 27 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2013 m. birželio 26 d. įsakymą Nr. P-117 „Dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo“, kuriuo Kybartų pataisos namų Ūkio skyriaus viršininkui R. G. skirta tarnybinė nuobauda – griežtas papeikimas.

Sprendimas per 14 dienų nuo jo paskelbimo apeliaciniu skundu gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teisėja
alina Zaikauskaitė

H